

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/34/2008

ŻYCIE ZAWODOWE POLAKÓW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

„WARUNKI ŻYCIOWE SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO: PROBLEMY I STRATEGIE”

WARSZAWA, LUTY 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECZNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Pod koniec ubiegłego roku przeprowadziliśmy ogólnopolskie badanie¹, którego myślą przewodnią było ogólnie sformułowane pytanie, jak się żyje Polakom. Niniejszy komunikat w jakimś stopniu zawiera odpowiedź na nie, choć ograniczoną do tego wymiaru życia, jakim jest praca. Można więc przyjąć, że odpowiada on na pytanie, jak się pracuje Polakom.

DANE O ZATRUDNIENIU

Z uzyskanych deklaracji wynika, że obecnie pracuje zarobkowo nieco ponad połowa Polaków (54,1%), w tym 47,7% to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu, 3,8% – w niepełnym, natomiast 2,6% aktywnych zawodowo pracuje dorywczo. Największy odsetek zatrudnionych odnotowujemy w województwie mazowieckim, a relatywnie najmniejszy – w województwach świętokrzyskim, podkarpackim, zachodniopomorskim oraz lubelskim.

¹ Badanie „Warunki życiowe społeczeństwa polskiego: problemy i strategie” realizowano od września do listopada 2007 roku na reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski (N=38 866).

Tabela 1

Województwa	Czy obecnie pracuje Pan(i) zarobkowo, niezależnie od tego, czy jest to Pana(i) główne źródło utrzymania?			
	Tak, w pełnym wymiarze czasu	Tak, w niepełnym wymiarze czasu	Tak, dorywczo	Nie
	w procentach			
Ogółem	47,7	3,8	2,6	45,9
Dolnośląskie	46,0	4,4	3,2	46,4
Kujawsko-pomorskie	47,0	2,3	2,3	48,5
Lubelskie	43,2	3,3	3,6	50,0
Lubuskie	46,0	3,6	1,4	49,0
Łódzkie	49,3	4,3	3,2	43,2
Małopolskie	47,5	4,5	2,6	45,3
Mazowieckie	54,3	3,4	2,9	39,4
Opolskie	46,5	3,9	3,3	46,4
Podkarpackie	39,5	6,2	3,1	51,2
Podlaskie	50,8	3,5	1,7	43,9
Pomorskie	50,0	4,3	1,9	43,7
Śląskie	47,7	3,3	2,2	46,8
Świętokrzyskie	39,8	3,0	2,3	54,9
Warmińsko-mazurskie	46,3	3,5	1,7	48,5
Wielkopolskie	50,4	4,1	1,9	43,6
Zachodniopomorskie	43,0	3,8	2,7	50,5

Najwięcej zatrudnionych (44,1%) pracuje w sektorze prywatnym poza rolnictwem, prawie o połowę mniejsza grupa (27,2%) w instytucjach państwowych, samorządowych, spółdzielczych lub publicznych. W spółkach należących do państwa i właścicieli prywatnych jest zatrudnionych 18% aktywnych zawodowo. Jedna dziesiąta (10,3%) pracuje w prywatnych gospodarstwach rolnych.

Stosunkowo największy odsetek osób zatrudnionych w instytucjach państwowych odnotowujemy w województwach śląskim i świętokrzyskim. Również w Śląskiem, a także w Dolnośląskiem więcej osób niż w pozostałych regionach pracuje w spółkach państwowych i prywatnych. Relatywnie najwięcej osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach prywatnych jest w województwie pomorskim, a ponadto w wielkopolskim, zachodniopomorskim oraz mazowieckim. Jeśli chodzi o odsetek zatrudnionych w prywatnych gospodarstwach rolnych, wyróżniają się szczególnie dwa województwa – lubelskie i podlaskie. Ponadto sektor rolniczy daje zatrudnienie stosunkowo wielu mieszkańcom świętokrzyskiego oraz podkarpackiego.

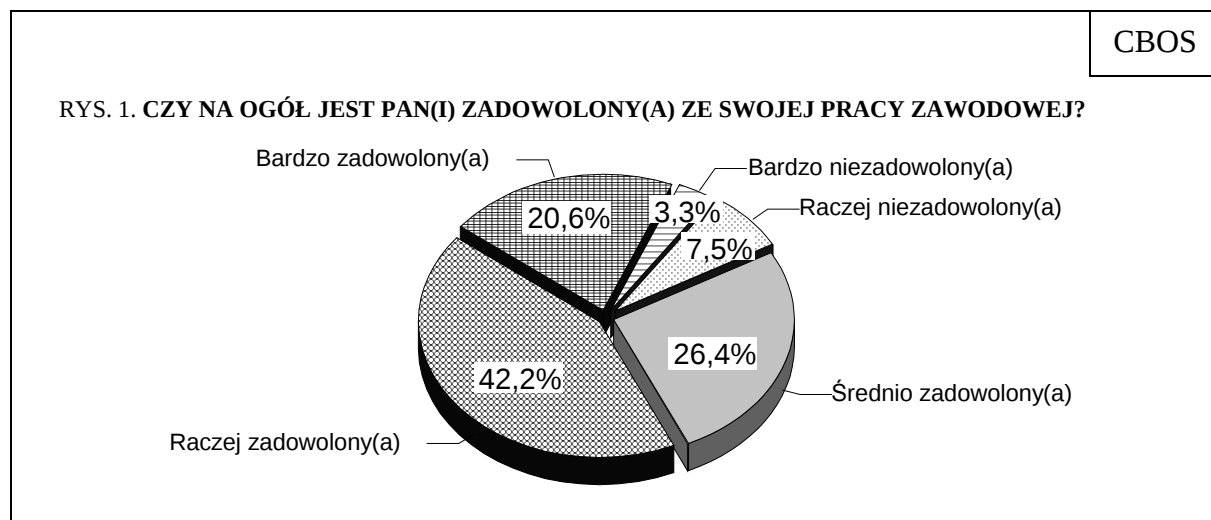
Tabela 2

Województwa	Pracujący w:			
	instytucji państwowej, publicznej	spółce właścicieli prywatnych i państwa	sektorze prywatnym poza rolnictwem	prywatnym gospodarstwie rolnym
	w procentach			
Ogółem	27,2	18,0	44,1	10,3
Dolnośląskie	24,5	25,5	42,6	7,0
Kujawsko-pomorskie	25,5	20,4	39,9	13,8
Lubelskie	29,4	12,5	34,2	23,1
Lubuskie	30,1	20,5	43,7	5,7
Łódzkie	28,0	14,7	47,0	10,3
Małopolskie	23,0	17,6	44,4	14,4
Mazowieckie	26,5	16,6	48,0	8,7
Opolskie	27,4	17,5	45,5	9,1
Podkarpackie	29,8	18,7	35,5	15,7
Podlaskie	27,4	10,8	40,7	20,4
Pomorskie	24,3	15,0	54,1	5,7
Śląskie	33,8	23,4	38,2	4,0
Świętokrzyskie	32,3	14,0	37,1	16,4
Warmińsko-mazurskie	28,9	12,2	47,6	11,2
Wielkopolskie	22,0	17,8	49,6	10,3
Zachodniopomorskie	27,4	18,9	48,8	3,5

Pominięto „trudno powiedzieć” oraz odmowy odpowiedzi

OCENY PRACY ZAWODOWEJ

Szczegółowe oceny poszczególnych aspektów związanych z pracą zawodową poprzedziliśmy ogólnym pytaniem dotyczącym satysfakcji z tego wymiaru życia. Większość zatrudnionych (62,8%) deklaruje zadowolenie ze swojej pracy zawodowej, jedna dziesiąta (10,8%) wyraża niezadowolenie, natomiast więcej niż co czwarty pracujący (26,4%) jest średnio zadowolony, co świadczy o ambiwalencji odczuć w tym względzie.

Na ocenę pracy zawodowej wpływa wysokość dochodów. Badani o wyższych dochodach na osobę w gospodarstwie domowym częściej niż inni pozytywnie oceniają swoje życie zawodowe. Zadowolenie przeważnie deklarują również ci, którzy są zadowoleni z własnych warunków materialnych. Wyraźnie lepiej niż pozostali oceniają swoją pracę osoby mające wykształcenie pomaturalne (68,3%), wyższe licencjackie (69,4%), wyższe magisterskie (75,1%) oraz wyższe ze stopniem co najmniej doktora (85,8%). Jeśli chodzi o grupy zawodowe, najwięcej zadowolonych z pracy jest wśród lekarzy, kadry kierowniczej, górników, innych specjalistów z wyższym wykształceniem, a także nauczycieli, inżynierów, prawników oraz pracujących na własny rachunek. Relatywnie najwyższe odsetki niezadowolonych odnotowujemy w grupie rolników, robotników niewykwalifikowanych, a także robotników najemnych zatrudnionych w rolnictwie. Można również dodać, że ponadprzeciętnym zadowoleniem z pracy zawodowej wyróżniają się mieszkańcy województw małopolskiego (68,9%), pomorskiego (68,1%), kujawsko-pomorskiego (65,5%) oraz śląskiego (65,1%).

Tabela 3

Grupy społeczno-zawodowe pracujący	Czy na ogół jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy zawodowej?		
	Zadowolony(a)	Średnio zadowolony(a)	Niezadowolony(a)
	w procentach		
Ogółem	62,8	26,4	10,8
Kadra kierownicza	83,5	14,4	2,1
Inżynierowie	76,6	18,0	5,5
Lekarze	88,3	6,4	5,3
Prawnicy	73,6	19,1	7,3
Nauczyciele	78,9	17,4	3,7
Pozostali specjaliści z wyższym wykształceniem	79,4	16,3	4,3
Specjaliści niższego szczebla	68,7	23,5	7,7
Mistrzowie – technicy	69,2	25,8	5,1
Pielęgniarki, położne, sanitariusze	69,3	22,7	8,0
Pracownicy usług	57,7	31,2	11,1
Górnicy	79,9	10,4	9,8
Inni robotnicy wykwalifikowani	61,9	29,0	9,1
Robotnicy niewykwalifikowani	51,2	34,6	14,3
Robotnicy najemni w rolnictwie	50,3	36,2	13,5
Rolnicy	51,3	31,4	17,2
Pracujący na własny rachunek	71,5	23,0	5,5

Ankietowanym pracującym zarobkowo przedstawiliśmy osiem stwierdzeń prosząc, aby określili, czy stosują się one do ich zatrudnienia i sytuacji zawodowej. Większość twierdzi, że zadania wykonywane w ramach pracy mają sens (73,2%), że obecna praca daje pewność zatrudnienia i poczucie stabilizacji (70,6%) oraz określa swoją pracę jako interesującą (65,3%). Trzy piąte zatrudnionych (60,9%) ocenia, że wykonywana praca jest zgodna z ich wykształceniem i umiejętnościami, natomiast relatywnie wielu (27,2%) nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Prawie dwie trzecie osób aktywnych zawodowo (62,2%) przyznaje, że ich obecna praca wymaga doskonalenia posiadanych umiejętności i poznawania nowych zagadnień. W kwestii możliwości awansu i szans na rozwój zawodowy opinie są podzielone: 41,7% pracujących uważa, że praca daje im takie możliwości, a 40,5% zaprzecza temu. Jeśli chodzi o ocenę pracy pod względem zarobków – 39,1% zatrudnionych wskazuje, że ich praca nie przynosi dobrych dochodów, jedna trzecia (32,7%) odpowiada na to pytanie twierdząco, a pozostali (28,2%) wybierają odpowiedź „i tak, i nie (różnie bywa)”, która z jednej strony może świadczyć o braku umiejętności oceny swojego zatrudnienia pod tym względem, z drugiej zaś o zmiennej wysokości otrzymywanego wynagrodzenia. Większość pracujących (55,6%) ocenia, że ich praca nie łączy się z zadowalającymi świadczeniami socjalnymi, jak np. wczasy, zakładowa służba zdrowia, stołówki, żłobki, obiekty sportowe. Niespełna jedna trzecia (31,6%) przyznaje, że ich praca gwarantuje tego typu świadczenia.

Podsumowując warto przyrzeć się poniższej tabeli. Oprócz danych procentowych zawiera ona uśrednione oceny pracy zawodowej w poszczególnych wymiarach. Średnie zostały obliczone dla 5-punktowej skali, na której wartość 1 oznacza zdecydowaną dezaprobatę danego stwierdzenia dotyczącego pracy, natomiast 5 – pełną aprobatę, czyli w praktyce najwyższą ocenę danego aspektu własnego zatrudnienia. Punktem neutralnym, dzielącym skalę na dwie równe części, jest wartość 3, której przypisana była odpowiedź „i tak, i nie (różnie bywa)”. Ogólnopolska przeciętna ocena pracy obliczona dla wszystkich analizowanych wymiarów łącznie wynosi 3,38.

Tabela 4

Proszę ocenić teraz pod różnymi względami swoją obecną pracę. Czy Pana(i) obecna praca:	Tak (suma odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”)	I tak, i nie (różnie bywa)	Nie (suma odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”)	Średnia ocena pracy na skali 1–5 (od najgorszej do najlepszej)
	w procentach			
– daje poczucie, że wykonywane przez Pana(ią) zadania są ważne i mają sens	73,2	17,4	9,4	3,89
– daje pewność zatrudnienia i poczucie stabilizacji	70,6	16,7	12,7	3,81
– jest interesująca	65,3	21,6	13,1	3,75
– wymaga doskonalenia posiadanych umiejętności, poznawania nowych rzeczy	62,2	14,5	23,2	3,58
– jest zgodna z Pana(i) wykształceniem i umiejętnościami	60,9	11,9	27,2	3,51
– daje szanse na rozwój zawodowy, awans	41,7	17,8	40,5	3,05
– przynosi dobre zarobki	32,7	28,2	39,1	2,86
– łączy się z zadowalającymi świadczeniami socjalnymi, jak np. wczasy, zakładowa służba zdrowia, stołówki, żłobki, obiekty sportowe	31,6	12,9	55,6	2,56

Na ogólne zadowolenie z pracy zawodowej najsilniej wpływa to, czy jest ona interesująca, a następnie – czy przynosi dobre zarobki, daje poczucie sensu wykonywanych zadań, a także możliwość rozwoju zawodowego i awansu. Stosunkowo słabszy wpływ na postrzeganie wykonywanej pracy ma to, czy wymaga ona doskonalenia umiejętności, a także jej adekwatność do posiadanego wykształcenia. Najmniej istotnym dla badanych aspektem jest oferowanie świadczeń socjalnych.

Tabela 5

Cechy wykonywanej pracy	Siła związku między cechami pracy a ogólnym zadowoleniem z niej (r Pearsona)
Jest interesująca	0,44
Przynosi dobre zarobki	0,38
Daje poczucie, że wykonywane przez Pana(ią) zadania są ważne i mają sens	0,36
Daje szanse na rozwój zawodowy, awans	0,35
Daje pewność zatrudnienia i poczucie stabilizacji	0,33
Wymaga doskonalenia posiadanych umiejętności, poznawania nowych rzeczy	0,28
Jest zgodna z Pana(i) wykształceniem i umiejętnościami	0,26
Łączy się z zadowalającymi świadczeniami socjalnymi, jak np. wczasy, zakładowa służba zdrowia, stołówki, żłobki, obiekty sportowe	0,20

Najlepiej postrzegają swoją pracę osoby zatrudnione w instytucjach państwowych. Jedynie w kwestii zarobków lepsze oceny wystawiają pracownicy spółek właścicieli prywatnych i państwa oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym. Spośród wyróżnionych grup najgorzej oceniają swoją obecną pracę osoby zatrudnione w prywatnych gospodarstwach rolnych, szczególnie pod względem świadczeń socjalnych, zarobków oraz szans na rozwój zawodowy.

Tabela 6. Średnie oceny pracy zawodowej w poszczególnych wymiarach

Pracujący w:	Proszę ocenić pod różnymi względami swoją obecną pracę. Czy Pana(i) obecna praca:								Ocena całościowa wyrażona średnią
	daje pewność zatrudnienia i poczucie stabilizacji	łączy się z zadowalającymi świadczeniami socjalnymi, jak np. wczasy, zakładowa służba zdrowia, stołówki, żłobki, obiekty sportowe	daje poczucie, że wykonywane przez Pana(ią) zadania są ważne i mają sens	jest interesująca	jest zgodna z Pana(i) wykształceniem i umiejętnościami	daje szanse na rozwój zawodowy, awans	wymaga doskonalenia posiadanych umiejętności, poznawania nowych rzeczy	przynosi dobre zarobki	
- instytucji państwowej, publicznej	3,97	3,08	4,14	3,98	3,93	3,36	3,85	2,68	3,62
- spółce właścicieli prywatnych i państwa	3,85	2,86	3,85	3,72	3,47	3,19	3,53	3,02	3,44
- sektorze prywatnym poza rolnictwem	3,72	2,31	3,80	3,67	3,29	2,98	3,49	3,04	3,29
- prywatnym gospodarstwie rolnym	3,77	1,52	3,75	3,52	3,41	2,29	3,38	2,35	3,01

W wyróżnionych w badaniu grupach społeczno-zawodowych najwyższą średnią ocenę pracy odnotowujemy wśród lekarzy, którzy swoje zatrudnienie postrzegają pozytywnie niemal we wszystkich aspektach, z wyjątkiem kwestii świadczeń socjalnych oraz zarobków. Pod względem pozytywnych ocen pracy wyróżniają się również grupy, w których przeważają osoby z co najmniej wyższym wykształceniem – kadra kierownicza, nauczyciele, inni specjaliści z wyższym wykształceniem, inżynierowie, prawnicy. Ponadto stosunkowo dobre oceny wystawiają własnej pracy górnicy, którzy zarazem najlepiej ze wszystkich analizowanych grup zawodowych oceniają ją pod kątem świadczeń socjalnych. Jedyną kategorią zawodową, w której przeciętna całościowa ocena pracy plasuje się poniżej punktu neutralnego (3), co oznacza noty negatywne, są robotnicy niewykwalifikowani. Dodatkowo

Grupy społeczno-zawodowe	Proszę ocenić pod różnymi względami swoją obecną pracę. Czy Pana(i) obecna praca:								Ocena całościowa wyrażona średnią
	daje pewność zatrudnienia i poczucie stabilizacji	łączy się z zadowalającymi świadczeniami socjalnymi, jak np. wczasy, zakładowa służba zdrowia, stołówki, żłobki, obiekty sportowe	daje poczucie, że wykonywane przez Pana(ią) zadania są ważne i mają sens	jest interesująca	jest zgodna z Pana(i) wykształceniem i umiejętnościami	daje szansę na rozwój zawodowy, awans	wymaga doskonalenia posiadanych umiejętności, poznawania nowych rzeczy	przynosi dobre zarobki	
Kadra kierownicza	4,21	3,31	4,33	4,31	4,08	3,87	4,14	3,69	3,99
Inżynierowie	4,05	2,89	4,24	4,21	4,36	3,81	4,26	3,53	3,92
Lekarze	4,29	2,42	4,53	4,62	4,67	4,04	4,63	3,23	4,05
Prawnicy	4,05	2,84	4,30	4,30	4,11	3,85	4,31	3,43	3,90
Nauczyciele	4,04	3,06	4,35	4,31	4,56	3,99	4,50	2,60	3,93
Pozostali specjaliści z wyższym wykształceniem	4,12	3,07	4,16	4,24	4,20	3,96	4,21	3,50	3,93
Specjaliści niższego szczebla	3,86	2,96	3,96	3,88	3,71	3,38	3,83	2,96	3,57
Mistrzowie – technicy	3,93	2,82	4,01	4,02	3,96	3,44	3,92	3,06	3,64
Pielegniarki, położne, sanitariusze	3,87	2,77	4,35	4,15	4,17	3,32	4,03	2,38	3,63
Pracownicy usług	3,69	2,53	3,66	3,52	3,10	2,86	3,26	2,74	3,17
Górnicy	4,09	3,74	4,12	3,80	3,45	3,14	3,79	3,39	3,69
Inni robotnicy wykwalifikowani	3,78	2,58	3,85	3,64	3,44	2,92	3,41	2,82	3,30
Robotnicy niewykwalifikowani	3,52	2,31	3,60	3,20	2,81	2,42	2,82	2,45	2,89
Robotnicy najemni w rolnictwie	3,67	2,03	3,95	3,61	3,39	2,67	3,20	2,86	3,17
Rolnicy	3,79	1,57	3,80	3,56	3,43	2,27	3,44	2,35	3,04
Pracujący na własny rachunek	3,94	2,14	4,10	4,01	3,42	3,11	3,81	3,52	3,51
Ogólnopolska średnia ocena pracy zawodowej wynosi 3,38									

Obliczyliśmy również średnie oceny pracy w poszczególnych województwach. Pod względem dobrych ocen szczególnie wyróżniają się pomorskie oraz kujawsko-pomorskie. Ponadto należy zaznaczyć, że w województwie pomorskim częstsze niż w innych są korzystne oceny zatrudnienia pod kątem uzyskiwanych zarobków. Na tle pozostałych województw gorzej wypadają podkarpackie i świętokrzyskie, choć należy podkreślić, że również w nich przeciętna ocena ze wszystkich wymiarów pracy łącznie plasuje się powyżej punktu neutralnego (3), co oznacza noty pozytywne.

Tabela 8. Średnie oceny pracy zawodowej w poszczególnych wymiarach

Województwa	Proszę ocenić pod różnymi względami swoją obecną pracę. Czy Pana(i) obecna praca:								Ocena całościowa wyrażona średnią na skali 1–5 (od najgorszej do najlepszej)
	daje pewność zatrudnienia i poczucie stabilizacji	łączy się z zadowalającymi świadczeniami socjalnymi, jak np. wczasy, zakładowa służba zdrowia, stołówki, obiekty sportowe	daje poczucie, że wykonywane przez Pana(ią) zadania są ważne i mają sens	jest interesująca	jest zgodna z Pana(i) wykształceniem i umiejętnościami	daje szanse na rozwój zawodu, awans	wymaga doskonalenia posiadanych umiejętności, poznawania nowych rzeczy	przynosi dobre zarobki	
Dolnośląskie	3,82	2,66	3,87	3,68	3,45	3,11	3,60	2,94	3,39
Kujawsko-pomorskie	3,83	2,51	4,08	3,95	3,60	3,12	3,74	2,88	3,46
Lubelskie	3,75	2,47	3,84	3,69	3,52	3,00	3,64	2,74	3,33
Lubuskie	3,80	2,46	3,98	3,76	3,33	3,00	3,54	2,82	3,34
Łódzkie	3,78	2,35	3,84	3,74	3,52	2,97	3,59	2,64	3,30
Małopolskie	3,80	2,42	3,84	3,72	3,58	2,96	3,48	2,86	3,33
Mazowieckie	3,87	2,56	3,88	3,78	3,53	3,13	3,53	2,94	3,40
Opolskie	3,80	2,56	3,89	3,82	3,50	3,02	3,64	2,81	3,38
Podkarpackie	3,59	2,41	3,80	3,58	3,29	2,83	3,36	2,65	3,19
Podlaskie	3,79	2,63	3,88	3,71	3,51	2,94	3,60	2,89	3,37
Pomorskie	3,91	2,81	4,03	3,85	3,69	3,20	3,70	3,07	3,53
Śląskie	3,74	2,74	3,89	3,75	3,51	3,13	3,59	2,90	3,41
Świętokrzyskie	3,64	2,43	3,83	3,65	3,55	2,91	3,50	2,57	3,26
Warmińsko-mazurskie	3,87	2,68	3,85	3,69	3,47	3,12	3,63	2,83	3,40
Wielkopolskie	3,88	2,53	3,96	3,77	3,49	3,07	3,66	2,94	3,41
Zachodniopomorskie	3,85	2,49	3,88	3,76	3,46	2,98	3,55	2,83	3,35
Ogólnopolska średnia ocena pracy zawodowej wynosi 3,38									

IDENTYFIKACJA Z PRACĄ

Ze swoją grupą zawodową identyfikuje się 39,7% ogółu badanych oraz ponad połowa pracujących (52,5%). Nieznacznie powszechniej odczuwany jest związek z zakładem pracy lub gospodarstwem rolnym. Ze swoim miejscem pracy silnie lub bardzo silnie utożsamia się 42% ogółu ankietowanych, wśród zatrudnionych zaś identyfikacja jest zdecydowanie większa (62,8%).

Tabela 9

Grupy i środowiska społeczne	Jak silny czuje Pan(i) związek z wymienionymi grupami i środowiskami społecznymi?							
	Czuję bardzo silny związek i utożsamiam się z tą grupą (środowiskiem)		Czuję z tą grupą (środowiskiem) silny związek		Czuję z tą grupą (środowiskiem) słaby związek		W ogóle nie czuję związku z tą grupą (środowiskiem) i zupełnie się z nią nie utożsamiam	
	ogół badanych	pracujący	ogół badanych	pracujący	ogół badanych	pracujący	ogół badanych	pracujący
	w procentach							
Moja grupa zawodowa (np. lekarze, rolnicy, górnicy)	11,9	15,3	27,8	37,2	26,2	31,0	34,2	16,5
Zakład pracy lub gospodarstwo rolne	12,7	18,7	29,3	44,1	19,9	26,9	38,1	10,2

Aby zsyntetyzować powyższe wyniki, obliczyliśmy indeks identyfikacji z pracą, który uwzględnia związek zarówno z grupą zawodową, jak i zakładem pracy. Indeks przyjmuje wartości od 1, co oznacza brak związku w danym wymiarze, do 4, czyli bardzo silnej identyfikacji. Obliczona dla ogółu Polaków średnia wartość identyfikacji z pracą zawodową wynosi 2,17, a więc jest niższa niż wartość neutralna stanowiąca środek skali (2,5). Wyższą wartość otrzymamy wówczas, gdy obliczymy przeciętną wartość tylko dla osób pracujących. Średnia identyfikacji z pracą w przypadku osób zatrudnionych wynosi 2,61 i znajduje się nieznacznie powyżej punktu neutralnego, choć bez wątplenia i w tym przypadku nie można mówić o wysokim poziomie identyfikacji z pracą zawodową. Należy również dodać, że istnieje istotna statystycznie zależność między poziomem identyfikacji z pracą a jej oceną (r Pearsona=0,33). Im lepiej oceniane jest zatrudnienie, tym większa identyfikacja. Kierunek tego związku można interpretować również odwrotnie, tzn. wyższy stopień identyfikacji sprawia, że wykonywana praca jest lepiej oceniana.

Najsilniejszą identyfikację z pracą deklarują osoby zatrudnione w prywatnych gospodarstwach rolnych. Nieznacznie niższy poziom identyfikacji charakteryzuje zatrudnionych w instytucjach państwowych, natomiast najslabszy związek z pracą cechuje pracowników sektora prywatnego poza rolnictwem.

Tabela 10

Pracujący w:	Średnia identyfikacją z pracą
– instytucji państwowej, publicznej	2,77
– spółce właścicieli prywatnych i państwa	2,58
– sektorze prywatnym poza rolnictwem	2,48
– prywatnym gospodarstwie rolnym	2,82

Stopień identyfikacji z pracą zależy istotnie od wykonywanego zawodu. Dużą rolę odgrywa w tym przypadku specyfika danej grupy zawodowej, poziom jej atomizacji, charakter wiedzy, jaka jest niezbędna do wykonywania określonej pracy, a także poczucie wspólnoty interesu w obrębie grupy. Najsilniejszy związek z pracą zawodową odczuwają lekarze, górnicy, nauczyciele, osoby należące do kadry kierowniczej oraz rolnicy, natomiast najslabiej utożsamiają się z nią robotnicy, głównie niewykwalifikowani, i pracownicy usług.

Tabela 11

Grupy społeczno-zawodowe	Średnia identyfikacja z pracą
Kadra kierownicza	2,90
Inżynierowie	2,74
Lekarze	3,00
Prawnicy	2,76
Nauczyciele	2,93
Pozostali specjaliści z wyższym wykształceniem	2,71
Specjaliści niższego szczebla	2,59
Mistrzowie – technicy	2,64
Pielęgniarki, położne, sanitariusze	2,80
Pracownicy usług	2,49
Górnicy	2,94
Inni robotnicy wykwalifikowani	2,55
Robotnicy niewykwalifikowani	2,40
Robotnicy najemni w rolnictwie	2,58
Rolnicy	2,89
Pracujący na własny rachunek	2,63

Poczucie identyfikacji z pracą nie jest zbyt silnie zróżnicowane regionalnie. Stosunkowo wysoki stopień identyfikacji odnotowujemy wśród zatrudnionych w województwie kujawsko-pomorskim, a więc w regionie, którego mieszkańcy relatywnie korzystnie oceniają swoją pracę. Co ciekawe jednak, w województwach podlaskim oraz lubelskim oceny pracy kształtują się na poziomie nieco poniżej średniej ogólnopolskiej, natomiast stopień identyfikacji z pracą jest stosunkowo wysoki.

Tabela 12

Województwa	Identyfikacja z pracą	
	średnia dla ogółu mieszkańców	średnia dla pracujących
Dolnośląskie	2,07	2,49
Kujawsko-pomorskie	2,23	2,75
Lubelskie	2,32	2,71
Lubuskie	1,98	2,53
Łódzkie	2,20	2,64
Małopolskie	2,20	2,62
Mazowieckie	2,18	2,51
Opolskie	2,20	2,66
Podkarpackie	2,19	2,63
Podlaskie	2,38	2,71
Pomorskie	2,18	2,69
Śląskie	2,10	2,59
Świętokrzyskie	2,11	2,69
Warmińsko-mazurskie	2,07	2,57
Wielkopolskie	2,18	2,68
Zachodniopomorskie	2,13	2,60

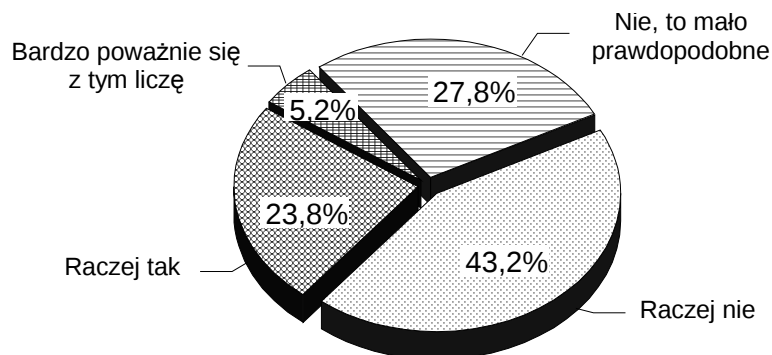
ZAGROŻENIE UTRATĄ PRACY

Z odpowiedzi na jedno z wcześniej omawianych pytań wynika, że poczucie stabilizacji i pewności zatrudnienia jest wśród Polaków dość powszechne. Dodatkowo zapytaliśmy, czy liczą się oni obecnie z możliwością utraty pracy, tzn. zwolnienia, bankructwa, likwidacji zakładu pracy. Uzyskane deklaracje potwierdzają stosunkowo wysoki poziom poczucia bezpieczeństwa zatrudnienia wśród osób aktywnych zawodowo. Większość (71,0%) nie spodziewa się utraty obecnej pracy. Pozostali (29,0%) liczą się z taką ewentualnością, w tym tylko 5,2% bardzo poważnie bierze to pod uwagę. Poczucie możliwości utraty pracy wpływa istotnie statystycznie na ogólne zadowolenie z pracy (r Pearsona=0,15). Związek ten nie jest silny, choć potwierdza przypuszczenie, że większe prawdopodobieństwo zwolnienia obniża satysfakcję z pracy.

ODPOWIEDZI OSÓB AKTYWNYCH ZAWODOWO (N=20 581)

CBOS

RYS. 2. CZY LICZY SIĘ PAN(I) Z MOŻLIWOŚCIĄ UTRATY OBECNEJ PRACY (NP. ZWOLNIENIA, BANKRUCTWA LUB LIKWIDACJI ZAKŁADU PRACY, GOSPODARSTWA)?

Utraty zatrudnienia częściej obawiają się badani o niskich dochodach na osobę w gospodarstwie domowym, a także niezadowoleni z własnych warunków bytowych. W grupach społeczno-zawodowych zwolnienia z pracy relatywnie często spodziewają się robotnicy niewykwalifikowani, natomiast rolnicy, górnicy, prawnicy, lekarze, nauczyciele oraz zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych stosunkowo rzadko dopuszczają taką możliwość.

Tabela 13

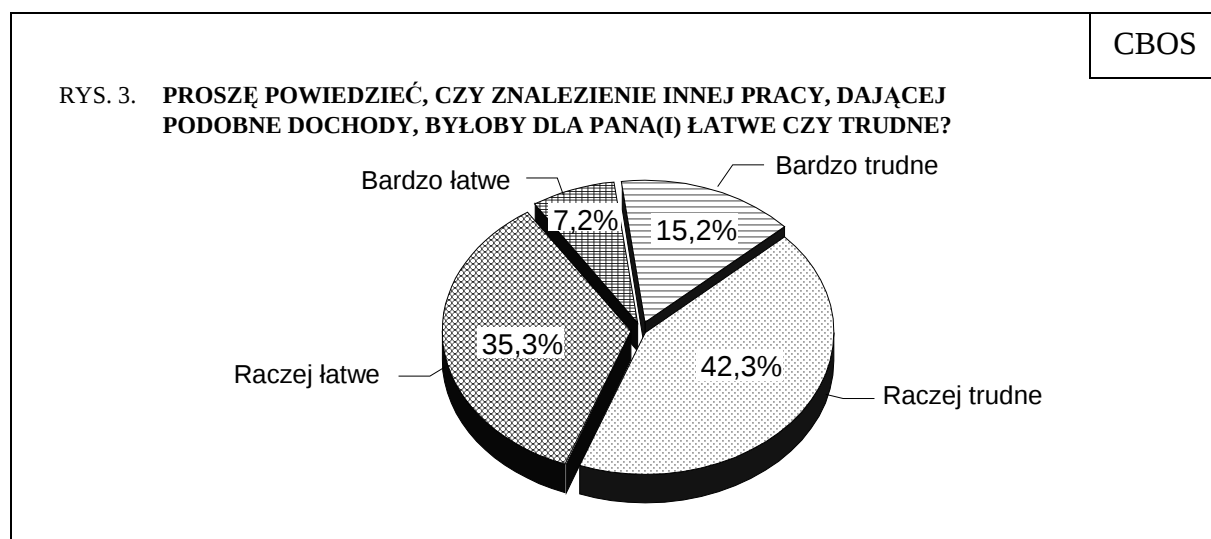
Grupy społeczno-zawodowe pracujący	Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa lub likwidacji zakładu pracy, gospodarstwa)?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Ogółem	29,0	71,0
Kadra kierownicza	23,0	77,0
Inżynierowie	26,3	73,7
Lekarze	20,1	79,9
Prawnicy	19,2	80,8
Nauczyciele	23,1	76,9
Pozostali specjaliści z wyższym wykształceniem	25,9	74,1
Specjaliści niższego szczebla	30,5	69,5
Mistrzowie – technicy	28,4	71,6
Pielęgniarki, położne, sanitariusze	27,2	72,8
Pracownicy usług	33,9	66,1
Górnicy	17,9	82,1
Inni robotnicy wykwalifikowani	32,8	67,2
Robotnicy niewykwalifikowani	40,7	59,3
Robotnicy najemni w rolnictwie	30,6	69,4
Rolnicy	6,9	93,1
Pracujący na własny rachunek	28,8	71,2

Z możliwością utraty pracy najczęściej liczą się mieszkańcy województwa podkarpackiego, w którym odnotowujemy najwyższy odsetek bezrobotnych, oraz dolnośląskiego. Stosunkowo najrzadziej spodziewają się tego mieszkańcy pomorskiego, wielkopolskiego, a także warmińsko-mazurskiego.

Tabela 14

Województwa	Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa lub likwidacji zakładu pracy, gospodarstwa)?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Ogółem	29,0	71,0
Dolnośląskie	34,8	65,2
Kujawsko-pomorskie	31,0	69,0
Lubelskie	31,7	68,3
Lubuskie	32,4	67,6
Łódzkie	26,8	73,2
Małopolskie	29,1	70,9
Mazowieckie	29,7	70,3
Opolskie	28,6	71,4
Podkarpackie	36,6	63,4
Podlaskie	26,2	73,8
Pomorskie	20,9	79,1
Śląskie	29,1	70,9
Świętokrzyskie	31,2	68,8
Warmińsko-mazurskie	24,9	75,1
Wielkopolskie	23,2	76,8
Zachodniopomorskie	31,6	68,4

Większość zatrudnionych (57,5%) przyznaje, że znalezienie innej pracy, dającej porównywalne z obecnymi dochody, byłoby dla nich trudne, natomiast ponad dwie piąte (42,5%) ocenia, że nie sprawiłoby to im trudności.

Z uzyskanych deklaracji wynika, że problemów ze znalezieniem innej pracy dającej porównywalne dochody nie mieliby najmłodszy ankietowani, natomiast wraz z wiekiem wzrasta liczba osób twierdzących, że byłoby to trudne. Swoją pozycję na rynku pracy relatywnie lepiej postrzegają inżynierowie oraz pozostali specjaliści z wyższym wykształceniem, którzy w większości uważają, że znalezienie innej pracy nie sprawiłoby im problemów. Byłoby to zaś szczególnie trudne dla rolników, górników i robotników niewykwalifikowanych.

Tabela 15

Grupy społeczno-zawodowe pracujący	Proszę powiedzieć, czy znalezienie innej pracy, dającej podobne dochody, byłoby dla Pana(i) łatwe czy trudne?	
	Łatwe	Trudne
	w procentach	
Ogółem	42,5	57,5
Kadra kierownicza	48,6	51,4
Inżynierowie	55,3	44,7
Lekarze	50,5	49,5
Prawnicy	46,0	54,0
Nauczyciele	42,0	58,0
Pozostali specjaliści z wyższym wykształceniem	55,4	44,6
Specjaliści niższego szczebla	40,5	59,5
Mistrzowie – technicy	43,3	56,7
Pielęgniarki, położne, sanitariusze	45,5	54,5
Pracownicy usług	47,0	53,0
Górnicy	32,1	67,9
Inni robotnicy wykwalifikowani	45,6	54,4
Robotnicy niewykwalifikowani	35,4	64,6
Robotnicy najemni w rolnictwie	41,3	58,7
Rolnicy	28,0	72,0
Pracujący na własny rachunek	39,9	60,1

Znalezienie nowej pracy byłoby trudne dla większości zatrudnionych, niezależnie od tego, w jakim regionie mieszkają. Jedynym wyjątkiem jest województwo pomorskie, w którym przeważają osoby twierdzące, że znalezienie pracy nie stanowiłoby dla nich problemu. Stosunkowo najwięcej deklarujących, że znalezienie innej pracy byłoby trudne, jest w województwach świętokrzyskim i lubelskim. Uzasadnieniem obaw o znalezienie pracy w Świętokrzyskiem może być wysoki odsetek bezrobotnych w tym regionie.

Tabela 16

Województwa	Proszę powiedzieć, czy znalezienie innej pracy, dającej podobne dochody, byłoby dla Pana(i) łatwe czy trudne?	
	Łatwe	Trudne
	w procentach	
Ogółem	42,5	57,5
Dolnośląskie	46,0	54,0
Kujawsko-pomorskie	40,4	59,6
Lubelskie	35,8	64,2
Lubuskie	41,6	58,4
Łódzkie	40,5	59,5
Małopolskie	46,9	53,1
Mazowieckie	43,5	56,5
Opolskie	42,9	57,1
Podkarpackie	38,7	61,3
Podlaskie	43,9	56,1
Pomorskie	53,0	47,0
Śląskie	40,4	59,6
Świętokrzyskie	33,8	66,2
Warmińsko-mazurskie	41,1	58,9
Wielkopolskie	41,7	58,3
Zachodniopomorskie	42,0	58,0

PODJĘCIE PRACY – MOBILNOŚĆ I ELASTYCZNOŚĆ ZAWODOWA

Wszystkich ankietowanych – niezależnie od tego, czy pracują czy też nie – zapytaliśmy, co byliby w stanie zrobić, aby dostać pracę lub zmienić ją na lepszą. Większość badanych deklaruje, że byłaby gotowa przekwalifikować się i nauczyć nowego zawodu (61,5%), przeznaczyć swój wolny czas na naukę lub podnoszenie kwalifikacji (56,9%), a także dojeżdżać do innej miejscowości (55,8%). Tylko co czwarty respondent (25,5%) skłonny byłby przeprowadzić się do innej miejscowości. Niewiele większa grupa (28,3%) byłaby gotowa w tym celu wyjechać za granicę. Co piąty Polak (20,0%) zdecydowałby się pracować przez pewien czas bez wynagrodzenia – jako wolontariusz lub praktykant – by w konsekwencji zostać zatrudnionym. Wśród osób pracujących, a przede wszystkim wśród poszukujących pracy elastyczność zawodowa, wyrażona gotowością do podjęcia określonych działań w celu otrzymania posady, jest większa niż w wśród ogółu badanych. Niemniej należy podkreślić, że hierarchia poszczególnych aspektów jest w każdej z tych grup taka sama.

Tabela 17

Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę lub zmienić pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a):	Odpowiedzi twierdzące		
	ogółu badanych	zatrudnionych	poszukujących pracy
	w procentach		
– przekwalifikować się, nauczyć nowego zawodu	61,5	71,2	83,1
– wykorzystać swój wolny czas na naukę, zwiększanie kwalifikacji	56,9	67,1	74,4
– dojeżdżać do innej miejscowości	55,8	66,4	72,3
– wyjechać za granicę	28,3	32,3	43,8
– przeprowadzić się do innej miejscowości	25,5	29,5	31,5
– pracować przez pewien czas bez wynagrodzenia jako wolontariusz, praktykant	20,0	20,3	26,4

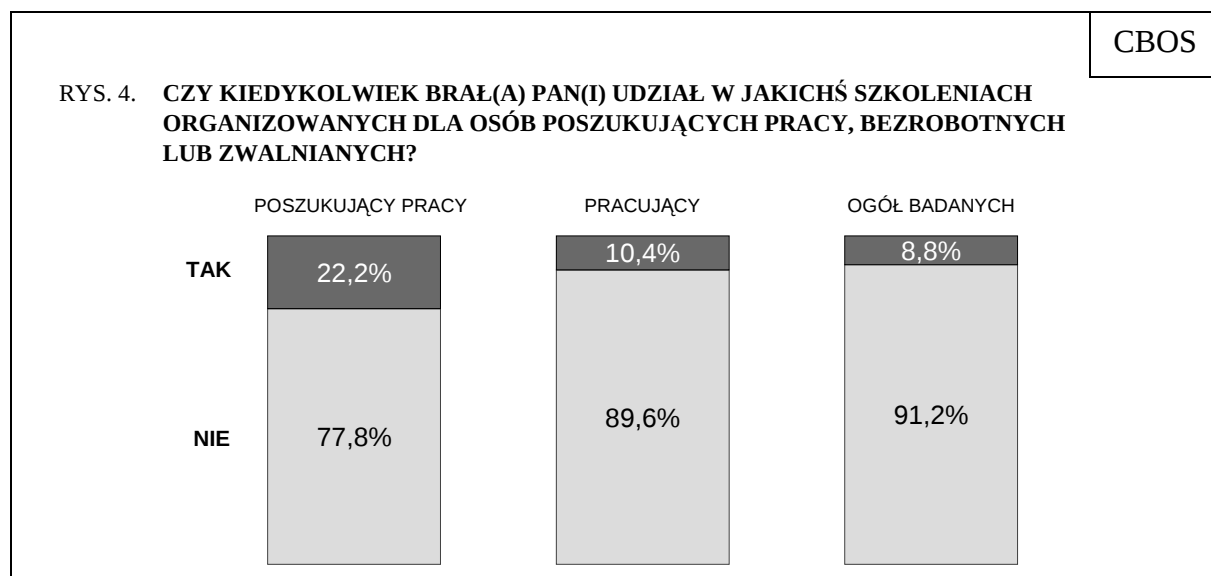
Gotowość podjęcia większości omawianych działań mających na celu uzyskanie pracy bądź jej zmianę na lepszą najczęściej wyrażają młodszy ankietowani, natomiast wraz z wiekiem maleje odsetek osób składających takie deklaracje.

Stosunkowo dużą gotowość do podjęcia wymienionych działań, z wyjątkiem dojazdów do innej miejscowości, deklarują mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego. Prawdopodobnie wynika to z wysokiego poziomu bezrobocia, a w przypadku gotowości do wyjazdu z kraju może być warunkowane bliskością granicy z Niemcami. Mieszkańcy województwa śląskiego częściej niż przeciętnie Polacy skłonni byłiby w celu podjęcia pracy przekwalifikować się lub wykorzystać swój wolny czas na podniesienie kwalifikacji. Ponadto w tym województwie, jak również w opolskim częściej niż wśród ogółu Polaków deklarowana jest gotowość do podjęcia tymczasowej pracy bez wynagrodzenia (wolontariat lub praktyki).

Tabela 18

Województwa	Deklaracje potwierdzające gotowość wykonania określonych działań w celu podjęcia pracy					
	przekwalifikowanie się, nauka nowego zawodu	dojazdy do innej miejscowości	przeprowadzenie się do innej miejscowości	wyjazd za granicę	wykorzystanie czasu wolnego na naukę, zwiększenie kwalifikacji	tymczasowa praca bez wynagrodzenia
	w procentach					
Dolnośląskie	66,2	56,3	27,6	29,5	60,9	20,1
Kujawsko-pomorskie	58,8	50,1	28,2	28,6	56,7	20,9
Lubelskie	58,1	52,6	29,3	29,2	54,7	20,3
Lubuskie	61,9	53,3	26,2	27,0	52,9	17,9
Łódzkie	57,1	48,2	24,9	24,2	54,0	17,2
Małopolskie	58,3	55,5	19,2	31,0	54,6	21,0
Mazowieckie	58,6	51,2	23,8	25,0	57,8	19,5
Opolskie	69,4	64,6	25,8	32,1	59,4	23,0
Podkarpackie	61,5	60,4	23,4	33,3	52,6	19,4
Podlaskie	53,3	46,6	22,0	27,2	48,4	17,6
Pomorskie	65,1	60,4	26,0	30,4	59,7	20,0
Śląskie	67,0	66,7	27,9	26,8	62,8	22,9
Świętokrzyskie	54,0	51,9	22,0	28,1	49,6	20,8
Warmińsko-mazurskie	65,6	56,1	32,8	30,0	52,9	16,7
Wielkopolskie	61,6	56,2	22,3	25,6	55,9	17,5
Zachodniopomorskie	65,1	54,2	32,2	35,7	62,1	24,2
Ogółem	61,5	55,8	25,5	28,3	56,9	20,0

W rzeczywistości Polacy rzadko korzystają z możliwości podniesienia kwalifikacji w celu zmiany pracy bądź też znalezienia zatrudnienia w ogóle. Udział w szkoleniach organizowanych dla osób poszukujących pracy, bezrobotnych lub zwalnianych deklaruje 8,8% ogółu badanych. Spośród tych, którzy obecnie poszukują pracy, mniej więcej co piąty (22,2%) uczestniczył w tego typu szkoleniach, a spośród pracujących – co dziesiąty (10,4%).

W tego typu szkoleniach stosunkowo częściej niż inni uczestniczyli respondenci w wieku 25–34 lata, ankietowani o najniższych dochodach *per capita*, jak również osoby bezrobotne. Aktywność ta właściwie nie jest zróżnicowana regionalnie. Można jedynie zaznaczyć, że mieszkańcy województwa zachodniopomorskiego nieznacznie częściej niż pozostali deklarują, że brali udział w takich szkoleniach.

Polacy oceniają swoją pracę umiarkowanie dobrze, choć identyfikują się z nią raczej w niewielkim stopniu. Większości rodaków daje ona poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa zatrudnienia, a także celowości wykonywanych w jej ramach zadań. Niemniej najsilniej na zadowolenie z życia zawodowego wpływa to, czy praca jest interesująca i czy daje dobre zarobki. O ile ten pierwszy warunek spełnia praca większości badanych, o tyle otrzymywane wynagrodzenie satysfakcjonuje tylko jedną trzecią. Inne nasze badania wskazują, że coraz mniejsze obawy budzi bezrobocie, utrata pracy, a na plan pierwszy wysuwają się deklaracje dotyczące lepszych zarobków czy też ogólnej poprawy sytuacji materialnej.

Opracował
Michał FELIKSIAK

A N E K S

Tabela 1

		Czy na ogół jest Pan(i) zadowolony(a) ze swojej pracy zawodowej?			Liczba osób
		Zadowolony(a)	Średnio zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	
		w procentach			
Ogółem		62,8	26,4	10,8	22084
Płeć	Mężczyźni	63,8	26,5	9,7	12304
	Kobiety	61,6	26,3	12,1	9780
Wiek	18-24 lata	61,0	25,8	13,2	2569
	25-34	65,4	26,5	8,1	6172
	35-44	62,0	27,8	10,3	5292
	45-54	61,8	26,3	11,9	5525
	55-64	61,6	23,8	14,5	1900
	65 lat i więcej	64,6	24,0	11,4	626
Miejsce zamieszkania	Wieś	60,8	27,3	12,0	8002
	Miasto pon. 20 tys.	62,5	27,2	10,3	2804
	od 20 tys. do 49 999	62,0	28,4	9,6	2553
	od 50 tys. do 99 999	62,8	27,0	10,2	1950
	od 100 tys. do 499 999	65,0	24,1	10,9	3711
	500 tys. i więcej mieszkańców	66,7	24,1	9,3	3063
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	40,0	31,2	28,8	755
	301-500	52,8	30,2	17,0	1966
	501-900	57,8	29,5	12,7	4460
	901-1200	64,8	27,1	8,1	2376
	Powyżej 1200 zł	72,8	21,5	5,7	3295
	Brak danych	65,2	25,2	9,6	9231
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	62,7	26,2	11,1	991
	2 osoby	64,6	24,5	10,9	3571
	3 osoby	63,7	27,1	9,2	5811
	4 osoby	64,2	25,5	10,4	6223
	5 osób	60,3	27,3	12,4	2920
	6 osób	56,3	30,9	12,8	1412
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	7 osób i więcej	60,6	25,8	13,7	1149
	Zadowolenie	80,9	14,2	4,9	9783
	Średnie zadowolenie	52,9	38,3	8,9	8162
	Niezadowolenie	39,6	31,9	28,5	4112
	Dolnośląskie	58,6	28,8	12,6	1666
	Kujawsko-pomorskie	65,5	26,6	7,9	1139
Województwo	Lubelskie	56,7	28,3	15,0	1187
	Lubuskie	57,3	27,6	15,2	560
	Łódzkie	59,1	29,4	11,5	1551
	Małopolskie	68,9	22,3	8,8	1847
	Mazowieckie	63,6	26,8	9,7	3376
	Opolskie	59,3	26,3	14,5	615
	Podkarpackie	60,8	25,3	13,9	1062
	Podlaskie	62,0	27,4	10,6	716
	Pomorskie	68,1	24,9	7,0	1305
	Śląskie	65,1	24,9	10,0	2745
	Świętokrzyskie	56,0	27,2	16,8	663
	Warmińsko-mazurskie	64,0	24,8	11,2	764
	Wielkopolskie	64,2	26,3	9,4	2004
	Zachodniopomorskie	61,6	28,1	10,3	883
	Niepełne podstawowe	59,4	27,2	13,4	48
Wykształcenie	Podstawowe	53,8	28,6	17,6	1640
	Gimnazjalne	51,1	27,6	21,3	106
	Zasadnicze zawodowe	56,8	30,5	12,7	6339
	Niepełne średnie	62,8	24,4	12,8	222
	Średnie ogólnokształc.	58,5	30,3	11,1	2071
	Średnie zawodowe	63,6	26,4	10,0	5488
	Pomaturalne	68,3	23,2	8,5	882
	Niepełne wyższe	63,4	26,5	10,1	468
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	69,4	20,9	9,8	1104
	Wyższe magisterskie	75,1	18,8	6,1	3578
	Wyższe ze st. co najmniej doktora	85,8	10,4	3,7	119
	Kadra kierownicza	83,5	14,4	2,1	476
Grupa społ.-zaw. pracujący	Inżynierowie	76,6	18,0	5,5	362
	Lekarze	88,3	6,4	5,3	111
	Prawnicy	73,6	19,1	7,3	130
	Nauczyciele	78,9	17,4	3,7	866
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	79,4	16,3	4,3	1087
	Specjaliści niższ. szczebla	68,7	23,5	7,7	3182
	Mistrzowie-technicy	69,2	25,8	5,1	607
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	69,3	22,7	8,0	425
	Pracownicy usług	57,7	31,2	11,1	3577
	Górnicy	79,9	10,4	9,8	166
	Inni robotnicy wykwalifikowani	61,9	29,0	9,1	3553
	Robotnicy niewykwalifikowani	51,2	34,6	14,3	1728
	Robotnicy najemni w rolnictwie	50,3	36,2	13,5	193
	Rolnicy	51,3	31,4	17,2	1760
	Pracujący na własny rachunek	71,5	23,0	5,5	1491
Bierni zawodowo	Uczniowie, studenci	53,0	24,5	22,5	291
	Renciści	49,6	29,2	21,2	317
	Emeryci	60,9	25,2	13,8	861
	Bezrobotni	36,8	23,0	40,1	553
	Zajmujący się domem	45,1	32,9	22,0	166
	Niepracujący z innych powodów	45,4	22,1	32,5	124

Tabela 2

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa lub likwidacji zakładu pracy, gospodarstwa)?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		29,0	71,0	20581
Płeć	Mężczyźni	27,5	72,5	11569
	Kobiety	30,9	69,1	9012
Wiek	18-24 lata	34,1	65,9	2420
	25-34	29,2	70,8	5969
	35-44	29,4	70,6	5112
	45-54	28,3	71,7	5226
	55-64	23,1	76,9	1603
	65 lat i więcej	16,8	83,2	251
	Wieś	26,4	73,6	7515
Miejsce zamieszkania	Miasto pon. 20 tys.	32,6	67,4	2592
	od 20 tys. do 49 999	27,2	72,8	2386
	od 50 tys. do 99 999	29,1	70,9	1757
	od 100 tys. do 499 999	30,7	69,3	3436
	500 tys. i więcej mieszkańców	31,8	68,2	2895
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	39,8	60,2	625
	301-500	36,1	63,9	1740
	501-900	32,5	67,5	4102
	901-1200	27,8	72,2	2249
	Powyżej 1200 zł	25,4	74,6	3184
	Brak danych	26,7	73,3	8681
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	29,0	71,0	857
	2 osoby	27,3	72,7	3149
	3 osoby	28,9	71,1	5541
	4 osoby	30,5	69,5	5909
	5 osób	28,2	71,8	2721
	6 osób	28,5	71,5	1300
	7 osób i więcej	28,9	71,1	1097
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	Zadowolenie	24,5	75,5	9208
	Średnie zadowolenie	30,0	70,0	7637
	Niezadowolenie	37,9	62,1	3709
Województwo	Dolnośląskie	34,8	65,2	1545
	Kujawsko-pomorskie	31,0	69,0	1058
	Lubelskie	31,7	68,3	1053
	Lubuskie	32,4	67,6	509
	Łódzkie	26,8	73,2	1473
	Małopolskie	29,1	70,9	1776
	Mazowieckie	29,7	70,3	3186
	Opolskie	28,6	71,4	560
	Podkarpackie	36,6	63,4	972
	Podlaskie	26,2	73,8	666
	Pomorskie	20,9	79,1	1236
	Śląskie	29,1	70,9	2521
	Świętokrzyskie	31,2	68,8	571
	Warmińsko-mazurskie	24,9	75,1	718
	Wielkopolskie	23,2	76,8	1903
	Zachodniopomorskie	31,6	68,4	834
Wykształcenie	Niepełne podstawowe	20,0	80,0	28
	Podstawowe	28,5	71,5	1319
	Gimnazjalne	46,4	53,6	95
	Zasadnicze zawodowe	30,7	69,3	5863
	Niepełne średnie	25,3	74,7	190
	Średnie ogólnoksz.	34,2	65,8	1939
	Średnie zawodowe	28,6	71,4	5209
	Pomaturalne	28,0	72,0	856
	Niepełne wyższe	32,7	67,3	454
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	26,6	73,4	1048
	Wyższe magisterskie	24,4	75,6	3455
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe ze st. co najmniej doktora	22,6	77,4	114
	Kadra kierownicza	23,0	77,0	495
	Inżynierowie	26,3	73,7	359
	Lekarze	20,1	79,9	112
	Prawnicy	19,2	80,8	121
	Nauczyciele	23,1	76,9	864
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	25,9	74,1	1082
	Specjaliści niższ. szczebla	30,5	69,5	3203
	Mistrzowie-technicy	28,4	71,6	588
	Pielegniarki, położne, sanitariusze	27,2	72,8	420
	Pracownicy usług	33,9	66,1	3578
	Górnicy	17,9	82,1	165
	Inni robotnicy wykwalifikowani	32,8	67,2	3551
	Robotnicy niewykwalifikowani	40,7	59,3	1704
	Robotnicy najemni w rolnictwie	30,6	69,4	183
	Rolnicy	6,9	93,1	1785
	Pracujący na własny rachunek	28,8	71,2	1483
Bierni zawodowo	Uczniowie, studenci	37,0	63,0	220
	Renciści	20,8	79,2	141
	Emeryci	21,9	78,1	306
	Bezrobotni	42,6	57,4	43
	Zajmujący się domem	40,9	59,1	60
	Niepracujący z innych powodów	55,8	44,2	61

Tabela 3

		Proszę powiedzieć, czy znalezienie innej pracy, dającej podobne dochody, byłoby dla Pana(i) łatwe czy trudne?		Liczba osób
		Łatwe	Trudne	
		w procentach		
Ogółem		42,5	57,5	20341
Płeć	Mężczyźni	46,6	53,4	11404
	Kobiety	37,4	62,6	8938
Wiek	18-24 lata	59,3	40,7	2417
	25-34	52,2	47,8	5887
	35-44	38,6	61,4	5042
	45-54	32,6	67,4	5183
	55-64	27,9	72,1	1571
	65 lat i więcej	29,1	70,9	241
	Wieś	39,5	60,5	7404
Miejsce zamieszkania	Miasto pon. 20 tys.	40,6	59,4	2555
	od 20 tys. do 49 999	41,3	58,7	2355
	od 50 tys. do 99 999	42,8	57,2	1760
	od 100 tys. do 499 999	45,8	54,2	3391
	500 tys. i więcej mieszkańców	48,9	51,1	2877
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	34,4	65,6	621
	301-500	38,7	61,3	1736
	501-900	39,9	60,1	4083
	901-1200	42,6	57,4	2208
	Powyżej 1200 zł	49,3	50,7	3162
	Brak danych	42,6	57,4	8532
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	46,4	53,6	851
	2 osoby	43,2	56,8	3110
	3 osoby	41,4	58,6	5478
	4 osoby	42,5	57,5	5849
	5 osób	43,8	56,2	2688
	6 osób	37,2	62,8	1291
	7 osób i więcej	47,0	53,0	1071
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	Zadowolenie	47,7	52,3	9077
	Średnie zadowolenie	39,6	60,4	7561
	Niezadowolenie	35,8	64,2	3675
Województwo	Dolnośląskie	46,0	54,0	1506
	Kujawsko-pomorskie	40,4	59,6	1057
	Lubelskie	35,8	64,2	1054
	Lubuskie	41,6	58,4	506
	Łódzkie	40,5	59,5	1444
	Małopolskie	46,9	53,1	1755
	Mazowieckie	43,5	56,5	3153
	Opolskie	42,9	57,1	561
	Podkarpackie	38,7	61,3	961
	Podlaskie	43,9	56,1	653
	Pomorskie	53,0	47,0	1226
	Śląskie	40,4	59,6	2465
	Świętokrzyskie	33,8	66,2	576
	Warmińsko-mazurskie	41,1	58,9	704
	Wielkopolskie	41,7	58,3	1893
	Zachodniopomorskie	42,0	58,0	827
Wykształcenie	Niepełne podstawowe	9,3	90,7	28
	Podstawowe	29,0	71,0	1287
	Gimnazjalne	52,2	47,8	88
	Zasadnicze zawodowe	38,7	61,3	5814
	Niepełne średnie	39,3	60,7	193
	Średnie ogólnokształcące	44,6	55,4	1934
	Średnie zawodowe	43,0	57,0	5164
	Pomaturalne	39,3	60,7	851
	Niepełne wyższe	49,2	50,8	453
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	50,7	49,3	1040
	Wyższe magisterskie	49,3	50,7	3366
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe ze st. co najmniej doktora	59,5	40,5	112
	Kadra kierownicza	48,6	51,4	487
	Inżynierowie	55,3	44,7	351
	Lekarze	50,5	49,5	112
	Prawnicy	46,0	54,0	121
	Nauczyciele	42,0	58,0	843
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	55,4	44,6	1068
	Specjaliści niższ. szczebla	40,5	59,5	3153
	Mistrzowie-technicy	43,3	56,7	584
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	45,5	54,5	421
	Pracownicy usług	47,0	53,0	3565
	Górnicy	32,1	67,9	154
	Inni robotnicy wykwalifikowani	45,6	54,4	3517
	Robotnicy niewykwalifikowani	35,4	64,6	1701
	Robotnicy najemni w rolnictwie	41,3	58,7	183
	Rolnicy	28,0	72,0	1743
	Pracujący na własny rachunek	39,9	60,1	1451
Bierni zawodowo	Uczniowie, studenci	69,0	31,0	223
	Renciści	26,0	74,0	140
	Emeryci	32,2	67,8	306
	Bezrobotni	40,3	59,7	43
	Zajmujący się domem	24,3	75,7	62
	Niepracujący z innych powodów	35,8	64,2	60

Tabela 4

		Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę, lub zmieniać pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a) przekwalifikować się, nauczyć nowego zawodu?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		61,5	38,5	38476
Płeć	Mężczyźni	63,6	36,4	18885
	Kobiety	59,5	40,5	19591
Wiek	18-24 lata	85,7	14,3	5770
	25-34	81,7	18,3	7785
	35-44	76,2	23,8	6346
	45-54	57,4	42,6	7624
	55-64	36,5	63,5	5611
	65 lat i więcej	20,4	79,6	5341
Miejsce zamieszkania	Wieś	58,0	42,0	14342
	Miasto pon. 20 tys.	63,0	37,0	4951
	od 20 tys. do 49 999	62,6	37,4	4434
	od 50 tys. do 99 999	66,3	33,7	3446
	od 100 tys. do 499 999	64,5	35,5	6569
	500 tys. i więcej mieszkańców	61,7	38,3	4735
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	72,7	27,3	1917
	301-500	65,0	35,0	3993
	501-900	55,9	44,1	8767
	901-1200	55,3	44,7	4288
	Powyżej 1200 zł	60,7	39,3	4951
	Brak danych	64,4	35,6	14560
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	41,4	58,6	2855
	2 osoby	46,7	53,3	8414
	3 osoby	66,7	33,3	9083
	4 osoby	70,4	29,6	9100
	5 osób	70,1	29,9	4621
	6 osób	62,0	38,0	2336
	7 osób i więcej	67,1	32,9	2059
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	Zadowolenie	65,0	35,0	15498
	Średnie zadowolenie	62,0	38,0	13644
Województwo	Niezadowolenie	55,0	45,0	9265
	Dolnośląskie	66,2	33,8	2950
	Kujawsko-pomorskie	58,8	41,2	2085
	Lubelskie	58,1	41,9	2174
	Lubuskie	61,9	38,1	1020
	Łódzkie	57,1	42,9	2637
	Małopolskie	58,3	41,7	3270
	Mazowieckie	58,6	41,4	5287
	Opolskie	69,4	30,6	1059
	Podkarpackie	61,5	38,5	2057
	Podlaskie	53,3	46,7	1195
	Pomorskie	65,1	34,9	2183
	Śląskie	67,0	33,0	4785
	Świętokrzyskie	54,0	46,0	1291
	Warmińsko-mazurskie	65,6	34,4	1406
	Wielkopolskie	61,6	38,4	3361
	Zachodniopomorskie	65,1	34,9	1715
	Wykształcenie	Niepełne podstawowe	15,1	84,9
Podstawowe		36,0	64,0	5563
Gimnazjalne		80,0	20,0	758
Zasadnicze zawodowe		61,3	38,7	10205
Niepełne średnie		67,1	32,9	644
Średnie ogólnokształc.		70,7	29,3	4188
Średnie zawodowe		66,7	33,3	8434
Pomaturalne		71,5	28,5	1309
Niepełne wyższe		75,2	24,8	813
Wyższe licencjackie lub zawodowe		70,3	29,7	1543
Wyższe magisterskie		67,6	32,4	4443
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe ze st. co najmniej doktora	47,8	52,2	141
	Kadra kierownicza	69,2	30,8	503
	Inżynierowie	71,7	28,3	365
	Lekarze	39,4	60,6	117
	Prawnicy	63,2	36,8	132
	Nauczyciele	68,0	32,0	888
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	70,4	29,6	1116
	Specjaliści niższ. szczebla	78,0	22,0	3268
	Mistrzowie-technicy	71,2	28,8	626
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	63,7	36,3	437
	Pracownicy usług	75,9	24,1	3671
	Górnicy	69,9	30,1	170
	Inni robotnicy wykwalifikowani	76,4	23,6	3632
	Robotnicy niewykwalifikowani	74,4	25,6	1783
	Robotnicy najemni w rolnictwie	69,2	30,8	199
	Rolnicy	49,9	50,1	1952
	Bierni zawodowo	Pracujący na własny rachunek	68,8	31,2
Uczniowie, studenci		84,5	15,5	2718
Renciści		36,7	63,3	2648
Emeryci		26,5	73,5	7614
Bezrobotni		79,9	20,1	3166
Zajmujący się domem		64,1	35,9	1242
Niepracujący z innvch powodów		68,4	31,6	608

Tabela 5

		Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę, lub zmienić pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a) dojeżdżać do innej miejscowości?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		55,8	44,2	38518
Płeć	Mężczyźni	62,0	38,0	18895
	Kobiety	49,8	50,2	19623
Wiek	18-24 lata	79,1	20,9	5790
	25-34	72,5	27,5	7788
	35-44	67,8	32,2	6349
	45-54	54,1	45,9	7624
	55-64	33,8	66,2	5615
	65 lat i więcej	17,3	82,7	5352
Miejsce zamieszkania	Wieś	62,6	37,4	14360
	Miasto pon. 20 tys.	59,5	40,5	4949
	od 20 tys. do 49 999	57,5	42,5	4457
	od 50 tys. do 99 999	57,3	42,7	3446
	od 100 tys. do 499 999	50,3	49,7	6572
	500 tys. i więcej mieszkańców	36,0	64,0	4734
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	65,1	34,9	1919
	301-500	57,4	42,6	3992
	501-900	49,9	50,1	8777
	901-1200	50,3	49,7	4306
	Powyżej 1200 zł	54,7	45,3	4952
	Brak danych	59,6	40,4	14573
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	35,3	64,7	2860
	2 osoby	41,0	59,0	8423
	3 osoby	58,3	41,7	9081
	4 osoby	64,6	35,4	9109
	5 osób	65,4	34,6	4642
	6 osób	63,0	37,0	2339
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	7 osób i więcej	64,1	35,9	2057
	Zadowolenie	60,9	39,1	15516
	Średnie zadowolenie	55,8	44,2	13646
	Niezadowolenie	47,2	52,8	9287
Województwo	Dolnośląskie	56,3	43,7	2972
	Kujawsko-pomorskie	50,1	49,9	2085
	Lubelskie	52,6	47,4	2174
	Lubuskie	53,3	46,7	1020
	Łódzkie	48,2	51,8	2640
	Małopolskie	55,5	44,5	3271
	Mazowieckie	51,2	48,8	5284
	Opolskie	64,6	35,4	1061
	Podkarpackie	60,4	39,6	2062
	Podlaskie	46,6	53,4	1194
	Pomorskie	60,4	39,6	2188
	Śląskie	66,7	33,3	4789
	Świętokrzyskie	51,9	48,1	1294
	Warmińsko-mazurskie	56,1	43,9	1408
Wykształcenie	Wielkopolskie	56,2	43,8	3362
	Zachodniopomorskie	54,2	45,8	1715
	Niepełne podstawowe	13,4	86,6	413
	Podstawowe	33,0	67,0	5572
	Gimnazjalne	75,1	24,9	759
	Zasadnicze zawodowe	57,4	42,6	10209
	Niepełne średnie	59,1	40,9	663
	Średnie ogólnokształc.	58,6	41,4	4189
	Średnie zawodowe	60,2	39,8	8439
	Pomaturalne	59,2	40,8	1307
	Niepełne wyższe	64,6	35,4	812
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	65,1	34,9	1542
	Wyższe magisterskie	63,8	36,2	4448
	Wyższe ze st. co najmniej doktora	57,6	42,4	141
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kierownicza	69,1	30,9	504
	Inżynierowie	77,6	22,4	366
	Lekarze	63,6	36,4	116
	Prawnicy	69,6	30,4	131
	Nauczyciele	68,7	31,3	888
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	67,3	32,7	1117
	Specjaliści niższ. szczebla	64,9	35,1	3266
	Mistrzowie-technicy	69,2	30,8	622
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	63,1	36,9	440
	Pracownicy usług	66,8	33,2	3677
	Górnicy	81,9	18,1	170
	Inni robotnicy wykwalifikowani	73,7	26,3	3635
	Robotnicy niewykwalifikowani	68,0	32,0	1785
	Robotnicy najemni w rolnictwie	70,7	29,3	199
Bierni zawodowo	Rolnicy	51,9	48,1	1953
	Pracujący na własny rachunek	62,7	37,3	1512
	Uczniowie, studenci	79,9	20,1	2737
	Renciści	30,3	69,7	2648
	Emeryci	23,1	76,9	7624
	Bezrobotni	68,5	31,5	3171
	Zajmujący się domem	48,2	51,8	1237
	Niepracujący z innych powodów	54,0	46,0	610

Tabela 6

		Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę, lub zmienić pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a) przeprowadzić się do innej miejscowości?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		25,5	74,5	38413
Płeć	Mężczyźni	28,9	71,1	18829
	Kobiety	22,3	77,7	19584
Wiek	18-24 lata	54,4	45,6	5769
	25-34	38,1	61,9	7745
	35-44	24,3	75,7	6332
	45-54	16,6	83,4	7612
	55-64	10,5	89,5	5609
	65 lat i więcej	5,9	94,1	5347
Miejsce zamieszkania	Wieś	22,0	78,0	14321
	Miasto pon. 20 tys.	27,6	72,4	4929
	od 20 tys. do 49 999	27,1	72,9	4443
	od 50 tys. do 99 999	29,9	70,1	3434
	od 100 tys. do 499 999	28,3	71,7	6551
	500 tys. i więcej mieszkańców	25,6	74,4	4735
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	26,1	73,9	1911
	301-500	23,6	76,4	3974
	501-900	21,7	78,3	8763
	901-1200	23,1	76,9	4302
	Powyżej 1200 zł	29,3	70,7	4943
	Brak danych	27,7	72,3	14520
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	21,7	78,3	2860
	2 osoby	18,2	81,8	8399
	3 osoby	27,9	72,1	9070
	4 osoby	28,7	71,3	9067
	5 osób	29,0	71,0	4619
	6 osób	24,6	75,4	2334
	7 osób i więcej	29,4	70,6	2057
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	Zadowolenie	29,1	70,9	15473
	Średnie zadowolenie	23,9	76,1	13616
	Niezadowolenie	21,9	78,1	9258
Województwo	Dolnośląskie	27,6	72,4	2965
	Kujawsko-pomorskie	28,2	71,8	2084
	Lubelskie	29,3	70,7	2171
	Lubuskie	26,2	73,8	1017
	Łódzkie	24,9	75,1	2632
	Małopolskie	19,2	80,8	3272
	Mazowieckie	23,8	76,2	5284
	Opolskie	25,8	74,2	1055
	Podkarpackie	23,4	76,6	2055
	Podlaskie	22,0	78,0	1198
	Pomorskie	26,0	74,0	2175
	Śląskie	27,9	72,1	4780
	Świętokrzyskie	22,0	78,0	1293
	Warmińsko-mazurskie	32,8	67,2	1390
	Wielkopolskie	22,3	77,7	3332
Zachodniopomorskie	32,2	67,8	1711	
Wykształcenie	Niepełne podstawowe	4,0	96,0	412
	Podstawowe	11,3	88,7	5556
	Gimnazjalne	55,5	44,5	759
	Zasadnicze zawodowe	18,8	81,2	10200
	Niepełne średnie	39,4	60,6	664
	Średnie ogólnoksz.	34,7	65,3	4184
	Średnie zawodowe	26,2	73,8	8401
	Pomaturalne	31,2	68,8	1305
	Niepełne wyższe	42,1	57,9	812
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	36,4	63,6	1530
	Wyższe magisterskie	34,7	65,3	4426
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe ze st. co najmniej doktora	40,3	59,7	139
	Kadra kierownicza	37,1	62,9	502
	Inżynierowie	41,8	58,2	367
	Lekarze	50,5	49,5	116
	Prawnicy	36,1	63,9	131
	Nauczyciele	35,7	64,3	884
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	40,3	59,7	1109
	Specjaliści niższ. szczebla	31,5	68,5	3258
	Mistrzowie-technicy	34,0	66,0	618
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	25,9	74,1	434
	Pracownicy usług	29,1	70,9	3661
	Górnicy	39,5	60,5	170
	Inni robotnicy wykwalifikowani	28,6	71,4	3616
	Robotnicy niewykwalifikowani	27,4	72,6	1781
	Robotnicy najemni w rolnictwie	28,9	71,1	199
	Rolnicy	12,5	87,5	1954
	Pracujący na własny rachunek	27,5	72,5	1504
	Uczniowie, studenci	62,7	37,3	2731
	Bierni zawodowo	Renciści	12,6	87,4
Emeryci		7,6	92,4	7617
Bezrobotni		27,8	72,2	3155
Zajmujący się domem		15,7	84,3	1239
Niepracujący z innych powodów		26,2	73,8	608

Tabela 7

		Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę, lub zmienić pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a) wyjechać za granicę?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		28,3	71,7	38399
Płeć	Mężczyźni	34,4	65,6	18822
	Kobiety	22,5	77,5	19577
Wiek	18-24 lata	59,6	40,4	5756
	25-34	39,6	60,4	7747
	35-44	29,7	70,3	6324
	45-54	21,7	78,3	7604
	55-64	10,8	89,2	5609
	65 lat i więcej	4,7	95,3	5358
Miejsce zamieszkania	Wieś	27,2	72,8	14306
	Miasto pon. 20 tys.	28,9	71,1	4942
	od 20 tys. do 49 999	28,7	71,3	4432
	od 50 tys. do 99 999	30,5	69,5	3438
	od 100 tys. do 499 999	29,9	70,1	6553
	500 tys. i więcej mieszkańców	27,4	72,6	4727
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	32,3	67,7	1915
	301-500	29,8	70,2	3982
	501-900	23,8	76,2	8769
	901-1200	24,2	75,8	4284
	Powyżej 1200 zł	27,1	72,9	4942
	Brak danych	31,8	68,2	14507
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	20,9	79,1	2857
	2 osoby	18,3	81,7	8423
	3 osoby	30,0	70,0	9060
	4 osoby	32,2	67,8	9067
	5 osób	35,2	64,8	4617
	6 osób	34,0	66,0	2324
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	7 osób i więcej	33,9	66,1	2044
	Zadowolenie	31,1	68,9	15451
	Średnie zadowolenie	27,1	72,9	13603
Województwo	Niezadowolenie	25,8	74,2	9277
	Dolnośląskie	29,5	70,5	2949
	Kujawsko-pomorskie	28,6	71,4	2085
	Lubelskie	29,2	70,8	2174
	Lubuskie	27,0	73,0	1019
	Łódzkie	24,2	75,8	2635
	Małopolskie	31,0	69,0	3268
	Mazowieckie	25,0	75,0	5279
	Opolskie	32,1	67,9	1057
	Podkarpackie	33,3	66,7	2050
	Podlaskie	27,2	72,8	1195
	Pomorskie	30,4	69,6	2178
	Śląskie	26,8	73,2	4778
	Świętokrzyskie	28,1	71,9	1292
Wykształcenie	Warmińsko-mazurskie	30,0	70,0	1400
	Wielkopolskie	25,6	74,4	3326
	Zachodniopomorskie	35,7	64,3	1714
	Niepełne podstawowe	2,7	97,3	420
	Podstawowe	13,0	87,0	5569
	Gimnazjalne	66,0	34,0	757
	Zasadnicze zawodowe	27,6	72,4	10174
	Niepełne średnie	46,0	54,0	642
	Średnie ogólnokszt.	37,1	62,9	4173
	Średnie zawodowe	28,8	71,2	8419
	Pomaturalne	32,0	68,0	1310
Grupa społ.-zaw. pracujący	Niepełne wyższe	40,3	59,7	809
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	34,3	65,7	1533
	Wyższe magisterskie	28,1	71,9	4426
	Wyższe ze st. co najmniej doktora	38,4	61,6	141
	Kadra kierownicza	30,1	69,9	503
	Inżynierowie	37,5	62,5	361
	Lekarze	46,3	53,7	117
	Prawnicy	33,7	66,3	132
	Nauczyciele	28,3	71,7	887
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	32,8	67,2	1109
	Specjaliści niższ. szczebla	27,5	72,5	3258
	Mistrzowie-technicy	40,1	59,9	617
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	30,7	69,3	438
	Pracownicy usług	32,5	67,5	3672
	Górnicy	27,5	72,5	170
	Inni robotnicy wykwalifikowani	39,3	60,7	3619
	Robotnicy niewykwalifikowani	36,0	64,0	1784
	Bierni zawodowo	Robotnicy najemni w rolnictwie	31,0	69,0
Rolnicy		17,9	82,1	1939
Pracujący na własny rachunek		33,3	66,7	1499
Uczniowie, studenci		68,6	31,4	2707
Renciści		10,7	89,3	2645
Emeryci		7,4	92,6	7628
Bezrobotni		39,3	60,7	3157
	Zajmujący się domem	19,2	80,8	1238
	Niepracujący z innych powodów	29,8	70,2	608

Tabela 8

		Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę, lub zmienić pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a) wykorzystać swój wolny czas na naukę, zwiększanie kwalifikacji?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		56,9	43,1	38517
Płeć	Mężczyźni	58,0	42,0	18888
	Kobiety	55,9	44,1	19629
Wiek	18-24 lata	84,2	15,8	5786
	25-34	78,1	21,9	7795
	35-44	67,3	32,7	6353
	45-54	51,2	48,8	7625
	55-64	32,3	67,7	5615
	65 lat i więcej	18,2	81,8	5343
	Wieś	50,5	49,5	14354
Miejsce zamieszkania	Miasto pon. 20 tys.	55,4	44,6	4954
	od 20 tys. do 49 999	58,7	41,3	4455
	od 50 tys. do 99 999	62,2	37,8	3442
	od 100 tys. do 499 999	63,1	36,9	6570
	500 tys. i więcej mieszkańców	63,8	36,2	4743
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	56,4	43,6	1919
	301-500	55,8	44,2	3994
	501-900	50,5	49,5	8769
	901-1200	53,7	46,3	4308
	Powyżej 1200 zł	62,5	37,5	4953
	Brak danych	60,2	39,8	14574
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	39,8	60,2	2860
	2 osoby	43,8	56,2	8417
	3 osoby	62,1	37,9	9087
	4 osoby	65,9	34,1	9104
	5 osób	63,5	36,5	4647
	6 osób	56,3	43,7	2336
	7 osób i więcej	58,0	42,0	2058
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	Zadowolenie	62,6	37,4	15527
	Średnie zadowolenie	57,0	43,0	13649
Województwo	Niezadowolenie	47,4	52,6	9272
	Dolnośląskie	60,9	39,1	2969
	Kujawsko-pomorskie	56,7	43,3	2087
	Lubelskie	54,7	45,3	2171
	Lubuskie	52,9	47,1	1019
	Łódzkie	54,0	46,0	2642
	Małopolskie	54,6	45,4	3270
	Mazowieckie	57,8	42,2	5288
	Opolskie	59,4	40,6	1061
	Podkarpackie	52,6	47,4	2059
	Podlaskie	48,4	51,6	1198
	Pomorskie	59,7	40,3	2187
	Śląskie	62,8	37,2	4784
	Świętokrzyskie	49,6	50,4	1294
	Wykształcenie	Warmińsko-mazurskie	52,9	47,1
Wielkopolskie		55,9	44,1	3366
Zachodniopomorskie		62,1	37,9	1715
Niepełne podstawowe		9,8	90,2	410
Podstawowe		26,3	73,7	5570
Gimnazjalne		79,1	20,9	758
Zasadnicze zawodowe		49,0	51,0	10204
Niepełne średnie		64,3	35,7	661
Średnie ogólnokszt.		65,6	34,4	4195
Średnie zawodowe		63,1	36,9	8431
Pomaturalne		74,5	25,5	1311
Niepełne wyższe		80,1	19,9	812
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe licencjackie lub zawodowe	75,8	24,2	1542
	Wyższe magisterskie	76,5	23,5	4456
	Wyższe ze st. co najmniej doktora	76,2	23,8	141
	Kadra kierownicza	76,8	23,2	505
	Inżynierowie	88,4	11,6	367
	Lekarze	75,4	24,6	117
	Prawnicy	70,1	29,9	132
	Nauczyciele	78,7	21,3	890
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	77,6	22,4	1117
	Specjaliści niższ. szczebla	77,7	22,3	3268
	Mistrzowie-technicy	67,8	32,2	624
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	77,3	22,7	440
	Pracownicy usług	67,4	32,6	3678
	Górnicy	70,3	29,7	167
	Inni robotnicy wykwalifikowani	65,4	34,6	3630
	Robotnicy niewykwalifikowani	56,4	43,6	1785
	Bierni zawodowo	Robotnicy najemni w rolnictwie	53,1	46,9
Rolnicy		44,4	55,6	1956
Pracujący na własny rachunek		67,6	32,4	1512
Uczniowie, studenci		87,7	12,3	2736
Renciści		28,4	71,6	2647
Emeryci		23,8	76,2	7620
Bezrobotni		66,4	33,6	3166
Zajmujący się domem		56,8	43,2	1242
Niepracujący z innvch powodów		58,7	41,3	608

Tabela 9

		Niezależnie od tego, czy Pan(i) pracuje czy nie, czy aby dostać pracę, lub zmienić pracę na lepszą, był(a)by Pan(i) skłonny(a) pracować przez pewien czas bez wynagrodzenia jako wolontariusz, praktykant?		Liczba osób	
		Tak	Nie		
		w procentach			
Ogółem		20,0	80,0	38367	
Płeć	Mężczyźni	17,6	82,4	18828	
	Kobiety	22,4	77,6	19538	
Wiek	18-24 lata	38,6	61,4	5748	
	25-34	24,3	75,7	7748	
	35-44	18,7	81,3	6334	
	45-54	16,6	83,4	7593	
	55-64	12,9	87,1	5602	
	65 lat i więcej	7,9	92,1	5342	
Miejsce zamieszkania	Wieś	19,0	81,0	14291	
	Miasto pon. 20 tys.	19,1	80,9	4935	
	od 20 tys. do 49 999	20,8	79,2	4426	
	od 50 tys. do 99 999	21,8	78,2	3426	
	od 100 tys. do 499 999	20,2	79,8	6555	
	500 tys. i więcej mieszkańców	21,9	78,1	4734	
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	19,9	80,1	1918	
	301-500	17,7	82,3	3964	
	501-900	16,6	83,4	8755	
	901-1200	19,3	80,7	4300	
	Powyżej 1200 zł	24,3	75,7	4939	
	Brak danych	21,6	78,4	14492	
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	16,3	83,7	2855	
	2 osoby	16,0	84,0	8410	
	3 osoby	19,8	80,2	9057	
	4 osoby	22,5	77,5	9064	
	5 osób	22,5	77,5	4594	
	6 osób	20,5	79,5	2326	
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	7 osób i więcej	26,0	74,0	2052	
	Zadowolenie	24,0	76,0	15461	
	Średnie zadowolenie	19,1	80,9	13590	
Województwo	Niezadowolenie	14,8	85,2	9247	
	Dolnośląskie	20,1	79,9	2947	
	Kujawsko-pomorskie	20,9	79,1	2085	
	Lubelskie	20,3	79,7	2170	
	Lubuskie	17,9	82,1	1020	
	Łódzkie	17,2	82,8	2630	
	Małopolskie	21,0	79,0	3261	
	Mazowieckie	19,5	80,5	5281	
	Opolskie	23,0	77,0	1058	
	Podkarpackie	19,4	80,6	2056	
	Podlaskie	17,6	82,4	1196	
	Pomorskie	20,0	80,0	2160	
	Śląskie	22,9	77,1	4768	
	Świętokrzyskie	20,8	79,2	1291	
	Warmińsko-mazurskie	16,7	83,3	1381	
	Wielkopolskie	17,5	82,5	3360	
	Zachodniopomorskie	24,2	75,8	1702	
	Wykształcenie	Niepełne podstawowe	4,6	95,4	416
Podstawowe		9,4	90,6	5543	
Gimnazjalne		42,9	57,1	758	
Zasadnicze zawodowe		14,0	86,0	10173	
Niepełne średnie		29,2	70,8	661	
Średnie ogólnokształc.		26,4	73,6	4169	
Średnie zawodowe		21,0	79,0	8409	
Pomaturalne		27,7	72,3	1299	
Niepełne wyższe		38,1	61,9	810	
Wyższe licencjackie lub zawodowe		26,7	73,3	1529	
Wyższe magisterskie		27,4	72,6	4434	
Wyższe ze st. co najmniej doktora		32,1	67,9	140	
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kierownicza	26,8	73,2	501	
	Inżynierowie	22,2	77,8	365	
	Lekarze	35,2	64,8	117	
	Prawnicy	28,2	71,8	132	
	Nauczyciele	30,9	69,1	886	
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	26,0	74,0	1114	
	Specjaliści niższ. szczebla	23,0	77,0	3254	
	Mistrzowie-technicy	21,9	78,1	620	
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	25,3	74,7	440	
	Pracownicy usług	20,0	80,0	3658	
	Górnicy	22,7	77,3	170	
	Inni robotnicy wykwalifikowani	15,6	84,4	3619	
	Robotnicy niewykwalifikowani	16,8	83,2	1769	
	Robotnicy najemni w rolnictwie	13,5	86,5	199	
	Rolnicy	13,0	87,0	1950	
	Pracujący na własny rachunek	20,2	79,8	1501	
	Bierni zawodowo	Uczniowie, studenci	49,5	50,5	2712
		Renciści	11,9	88,1	2649
Emeryci		10,4	89,6	7607	
Bezrobotni		23,6	76,4	3153	
Zajmujący się domem		21,6	78,4	1233	
Niepracujący z innych powodów		24,0	76,0	608	

Tabela 10

		Czy kiedykolwiek brał(a) Pan(i) udział w jakichś szkoleniach organizowanych dla osób poszukujących pracy, bezrobotnych lub zwalnianych?		Liczba osób
		Tak	Nie	
		w procentach		
Ogółem		8,8	91,2	38730
Płeć	Mężczyźni	8,6	91,4	18966
	Kobiety	9,0	91,0	19764
Wiek	18-24 lata	8,1	91,9	5791
	25-34	15,3	84,7	7796
	35-44	11,5	88,5	6356
	45-54	9,0	91,0	7650
	55-64	4,7	95,3	5668
	65 lat i więcej	1,4	98,6	5469
Miejsce zamieszkania	Wieś	8,1	91,9	14426
	Miasto pon. 20 tys.	9,9	90,1	4985
	od 20 tys. do 49 999	9,1	90,9	4466
	od 50 tys. do 99 999	11,2	88,8	3453
	od 100 tys. do 499 999	8,3	91,7	6629
	500 tys. i więcej mieszkańców	8,7	91,3	4771
Dochody na jedną osobę	Do 300 zł	13,9	86,1	1924
	301-500	11,2	88,8	4020
	501-900	8,5	91,5	8837
	901-1200	7,9	92,1	4343
	Powyżej 1200 zł	6,8	93,2	4975
	Brak danych	8,6	91,4	14630
Liczba osób w gosp. dom.	1 osoba	4,7	95,3	2895
	2 osoby	6,7	93,3	8494
	3 osoby	10,7	89,3	9125
	4 osoby	9,7	90,3	9122
	5 osób	9,8	90,2	4658
	6 osób	10,2	89,8	2353
	7 osób i więcej	7,5	92,5	2075
Zadowolenie z war. mater. gosp. dom.	Zadowolenie	8,1	91,9	15585
	Średnie zadowolenie	8,9	91,1	13737
	Niezadowolenie	10,0	90,0	9338
Województwo	Dolnośląskie	9,7	90,3	2996
	Kujawsko-pomorskie	9,3	90,7	2084
	Lubelskie	7,9	92,1	2177
	Lubuskie	8,0	92,0	1026
	Łódzkie	9,0	91,0	2662
	Małopolskie	6,3	93,7	3282
	Mazowieckie	7,3	92,7	5307
	Opolskie	10,3	89,7	1073
	Podkarpackie	11,3	88,7	2065
	Podlaskie	7,5	92,5	1200
	Pomorskie	9,5	90,5	2209
	Śląskie	9,4	90,6	4807
	Świętokrzyskie	9,3	90,7	1293
	Warmińsko-mazurskie	10,8	89,2	1422
	Wielkopolskie	8,0	92,0	3397
	Zachodniopomorskie	12,4	87,6	1729
Wykształcenie	Niepełne podstawowe	2,1	97,9	428
	Podstawowe	4,7	95,3	5640
	Gimnazjalne	4,2	95,8	758
	Zasadnicze zawodowe	9,0	91,0	10233
	Niepełne średnie	8,7	91,3	661
	Średnie ogólnokształcące	8,5	91,5	4227
	Średnie zawodowe	10,4	89,6	8497
	Pomaturalne	14,4	85,6	1313
	Niepełne wyższe	10,9	89,1	809
	Wyższe licencjackie lub zawodowe	14,0	86,0	1543
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe magisterskie	8,8	91,2	4453
	Wyższe ze st. co najmniej doktora	7,5	92,5	142
	Kadra kierownicza	11,4	88,6	502
	Inżynierowie	6,0	94,0	368
	Lekarze	6,0	94,0	117
	Prawnicy	4,6	95,4	132
	Nauczyciele	10,6	89,4	887
	Pozost. specjaliści z wyższ. wyksz.	7,2	92,8	1117
	Specjaliści niższ. szczebla	11,8	88,2	3272
	Mistrzowie technicy	11,0	89,0	626
	Pielęgniarki, położne, sanitariusze	12,9	87,1	441
	Pracownicy usług	12,7	87,3	3675
	Górnicy	7,8	92,2	170
	Inni robotnicy wykwalifikowani	11,5	88,5	3647
	Robotnicy niewykwalifikowani	11,4	88,6	1776
	Robotnicy najemni w rolnictwie	11,3	88,7	199
	Rolnicy	5,6	94,4	1963
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rachunek	8,5	91,5	1512
	Uczniowie, studenci	3,1	96,9	2734
	Renciści	5,0	95,0	2686
	Emeryci	1,9	98,1	7763
	Bezrobotni	21,6	78,4	3172
	Zajmujący się domem	12,4	87,6	1252
	Niepracujący z innych powodów	11,5	88,5	615